

Locuint'a Redactorului

Cauzelari'a Redactionii

e in

Strat'a Morariloru Nr. 18.

Scrisorile nefrancate nu se voru primi decâtu numai de la corespundintii regulari ai „Federationii.”
Articlii ramisi si nepublicati se voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune

Pre trei lune . . . 8 d. v. a.
Pre sise lune . . . 6 „ „ „
Pre anulu intreaga . . . 12 „ „ „

Pentru Roman'a:

pre an intreaga 40 Lei n. = 16 d. v. a.
„ 6 lune . . . 20 „ „ = 8 „ „ „
„ 3 „ . . . 10 „ „ = 4 „ „ „

Pentru Insertiuni:

10 cr. de linia, si 30 cr. tups a timbrala pentru fiecare care publicatiune separatu. In Leculu deschisu 20 cr. de linia.
Unu esemplariu costă 10 cr.

Jean-Jacques d'in anulu 1868.

Nu me potu conteni s'e nu facu si eu nesce observari la desbaterile proiectelor de lege pentru organizarea jurisdictiunilor si denumirea judecatorilor. Anumitu dlu ministru de justitia, dice: ca legelativa d'in anulu 1848 au avutu inaintea ochiloru doue puncte de vedere, cari se spriginiau unulu pre altulu, adeca: a recasciga existinta de stat a natiunii, perduta la Mohaciu, apoi alu doile punctu a striforma radicalu sistemulu guvernamentulu d'in trecut, a depune frânele guvernulu terei in astu-felu de mani, a caroru miscare si activitate se le conducea in asa si natiunea, a caroru isvoru si momentu este vointia natiunii. Nimicu mai dreptu, mai modernu, mai esactu, de catu aceste cuvinte subline exprimate de dl. Ministru, se vede, ca au esitu d'in midiloculu poporulu, si vorbesce limbagiulu poporulu, adeca: „le genre humain a vait perdu ses titres; Jean-Jacques Rousseau les a retrouvés.” Aceste se potu dice si de legelativa d'in an. 1848, ca genulu omenescu conglomeratu pre tempulu catastrofei de la Mohaciu d'in feudalismu magiaru, romani, croati, sloveni, si slovaci, perdiendu-si existinta statulu la Mohaciu, (nu inse titlurile lor, prerogativele lor nobilitare si drepturile lor politice, pentru ca pre aceste le-au avutu si dupa catastrofa de la Mohaciu) si ca genulu omenescu (gintea m.) magiaru n'avendu nici o data nici titluri nici drepturi politice, legelativa d'in an. 1848 au recascigatu si existinta statulu perduta de feudalisti, si au aflatu si titlurile si drepturile politice numai singuru singurelu pentru poporulu magiaru.

D'apoi unde-su existinta statulu romanu, titlurile si drepturile politice a le genulu (gintei) romanescu, pentru-ca pre tempulu Mohaciu existinta statulu au constituitu-o si feudalistii romani, era poporulu romanu de la descalecarea lui in Dacia au avutu deja titluri si drepturi politice, elu au fostu „civis romanus,” si ca atare pre aceste atribute omenesce le au practisau, le au exercitatu in decursulu secoloru pana la venirea magiarilor, pana la catastrofa de la Esculeu, pana la pacea inchiata cu Menumortu, pana la invingerea lui Clodiu, pana la afurisita „Uniu ne a celoru trei natiuni,” aceste tote sunt fapte, cari nu se potu nega, si asiè usioru ignora.

Legelativa din an. 1848 au recascigatu numai existinta statulu magiaru, si suveranitatea natiunii magiare, adeca Jean-Jacques-ulu modernu d'in an. 1848 au abolitu sistemulu guvernarii feudalisticu d'in trecut, si bine au si facutu, elu au introdusu sistemulu guvernarii parlamentariu

magiaru, depunendu frânele guvernulu terei singuru numai in manile magiarilor, a caroru miscare si activitate se le conducea numai singuru natiunea magiara, a caroru isvoru si momentu (caderea) este eschisivu vointia magiara. Jean-Jacques d'in an. 1848, atunci, in epoca cea memorabila a progresulu magiaru au uitatu cu totul de noi romanii. Existinta statulu romanu, suveranitatea natiunii romane, drepturile politice si principaric, aceste tote, au ramas in condeiu. Acelu Jean-Jacques d'in anulu 1848 au sciutu se afe titlurile si drepturile politice pentru neamulu magiaru, inse pentru neamulu romanu nu le au sciutu afla nici de cumu. Eca unde jace nedreptatea, derisiunea, si ironia progresulu legelativei d'in anulu 1848.

Ansa la acesta observare mi au datu, si discursurile rostite de dl. dep. Cucu, si Dr. Hodosiu. Acesti deputati nu trebuiau se laude sistemulu de guvernare d'in trecut, trebuiau se dica ministrulu de justitia, forte bine! ca Jean Jacques d'in anulu 1848, au introdusu sistemulu de guvernare democraticu, inse legelativa d'in an. 1848 trebuia se asiedie frânele guvernulu terei nu numai in manile magiarilor, ci si in ale romanilor, a caroru miscare si activitate se conducea si natiunea romana, a caroru isvoru si momentu se fia si vointia romana. Recunosemu cu placere dle ministru in discursulu d. vostre principiele cele mari de deputatii girondenii exprimate in conventulu francesu. Si acesti omeni inca au voitu o republica, inse sub conditiune de a o guvernà numai ei singuri dupa ideile si interesele clasei de midilocu literate, carei-a si girondenii apartineau. Ei inca au propusu o constitutiune republicana, dupa chipulu clasei de midilocu, inaintea carei-a se evaneze craimea regatulu eclesiã, si aristocratiã. Acesti girondenii au separatu in cugetarile lor pre plebea de catra natiune. Servindu-se de un'a, ei cugetau a se intari in contr'a celeilalte. Acesti omeni s'au resignatu a fabrica cutitulu, inaintea carui-a capetele lor au trebuitu se se inchine si se cada.

Deci si legelativa d'in anulu 1848 au voitu a rumpe cu trecutul, a abolu sistemulu feudalistu, si a introduce menaricia reprezentativa, inse sub conditiune de a o guvernà numai natiunea magiara dupa ideile si interesele ei. Jean-Jacques d'in an. 1848 inca au propusu o constitutiune reprezentativa, inse numai dupa chipulu natiunii magiare, inaintea carei-a se se unileasca craimea, aristocratiã, tote natiunile nemagiare, si partea de d'in colo de Lait'a a imperiulu austriacu. Jean Jacques d'in anulu 1848 au separatu in cugetarile sale pre natiunea magiara de catra natiunile nemagiare, servindu-se de un'a, elu au cugetatu a se intari in contr'a craimei, aristocratiei, in contr'a natiuniloru nemagiare, in contr'a jumatatii d'in imperiulu austriacu. Deci unde au isbutitu legelativa cu Jean-Jacques alu ei d'in an. 1848! au isbutitu la bellum civile! la catastrofa de la Vilagos! la regimulu germanu absolutisticu conglomeratu d'in tote lapedaturele neamuriloru incurse d'in tote anghururile imperatiei austriace! la

forcele radicate de acesti omeni, inaintea caroru-a capetele cele mai ilustre ale natiunii magiare au trebuitu se se inchine, si se devina sugrumate; la subjugarea formidabila a Ungariei si a provinciiloru tienetorie de corona lui Stefanu!

Prea laudatii si intrepidii deputati Cucu si dr. Hodosiu trebuiau se dica dlu ministru de justitia, ca forte bine! ni place si noue; ca Dvostra voiti a rumpe cu trecutul, dara mai antaiu rumpeti cu domnirea absoluta a natiunii magiare, apoi se voiti a organiza tier'a dupa principiele democratice, a asiedia guvernarea terei in manile natiunii, inse in a carei natiuni? Dvostra asiediatu prin proiectele aceste de lege guvernarea terei numai in manile natiunii magiare. Dvostra, dle ministre, ar' trebui se fiti penetrati de catastrofa girondeniloru, de catastrofa legelativei si a Jean-Jacques-ulu d'in anulu 1848. Mai inainte de a organiza tier'a, dle ministre! ar' fi bine se rumpi totalu si radicalu cu domnirea eschisivu magiara, ar' trebui se faci pre natiunea romana inca domnitoria, suverana, si principaria, ca numai asiè natiunea nostra romana devine inaccesibila insultelor, nedreptatiloru aruncate de natiunea magiara, numai asiè si romanii nostri perfectiunati si cultivati, — de regimulu presinte inse neconsiderati, — ar' deveni in posesiunea posturiloru grase si vediate, numai asiè ai deveni si Dta, dle ministre! ne insultatu de opusetiunea magiara. Au nu ai observatu in cuvintele exprimate de d. deputatu Irányi, alusiunea la seen'a nefericita alui Robespierre. Aici in acestu locu, dice Irányi: au siediutu sacrificatulu Bösztörményi, unde cu acum siedu. Asiè si tiranulu Robespierre alungatu fiindu in conventulu natiunaru franciosescu d'in trunu locu in altulu, in sfirsitu se asiedia in loculu de Robespierre sacrificatulu Vergniaud, inse numai de catu striga unu deputatu catra Robespierre: departate m'ei scelerate! de acestu locu sacru, aici au siediutu Vergniaud, pre care letu lai sacrificatu, nu te temitu, ca umbra lui te persecuteza. Eca unde duce domnirea absoluta a unei natiuni, si umilirea altei natiuni! duce acolo ca de o parte nici domnia-vostra nu sunteti crutiati de egomonia magiara, de alta parte poteriile nostre morali remanu totu de un'a amortite si neconsiderate; deci dle ministre mai inainte de a organiza justitia, duceti in deplinire eca, ce Jean-Jacques-ulu d'in anulu 1848 inca nu au dusu in deplinire facia nu noi romanii, ca dora nu veti dice ca existinta de statu o face numai natiunea magiara, si nu si cea romana, nici dora nu veti persista in aca deductiune, ca frânele guvernarii terei se fia asiediate numai in manile natiunii magiare, vindecati morbulu d'in fundamentu, ce-ei cur'a superficiale fara delaturarea morbulu radicalu nu duce la nici unu rezultat, nu duce la nici o mantuintia, recunos-

cuti o data si existinta statulu romanu, faceti o data, ca si vointia natiunii romane se intre in guvernul si legelatiune! asterneti asiè-dara, dle ministre! unu proiectu de lege, care d'in fundulu fundamentulu se transformeze Legea Electorala. Bola si rulu jace in legea electorala, pre bas'a carei-a e asiediatu camera presinte, si au fastu asiediatu camera trecuta. Compuneti o asiè lege electorala, prin carea celu putienu una suta de deputati magiaris isiasis se inlocuiesca cu suta de deputati romani.

Atunci, cu dreptu cuventu am potè dice, ca legelativa d'in anulu 1869 au avutu inaintea ochiloru doue puncte de vedere, cari se spriginesc cu unulu pre altulu, adeca: a recasciga existinta de stat a natiunii magiare, si a natiunii romane, perduta la Mohaciu si la Vilagos, aceste doue natiuni se sprigenesc cu un'a pre alta, cadoua natiuni isolate in orientu; apoi alu doilea punctu: a rumpe totalu si radicalu cu domnirea absolutu-magiara, a depune frânele guvernulu terei in manile natiunii magiare si in manile natiunii romane, a caroru miscare si activitate se le conducea si natiunea magiara suverana si natiunea romana era si suverana, a caroru isvoru si momentu sunt vointiele acestoru doue natiuni suverane.

Eca adeverata potere a guvernulu socialu, apertienetoriu de toti era nu numai de unulu, asiè au intielesu-o (poterea) si Girondenii, asiè au intielesu-o si Jean-Jacques-Kossuth, inse Girondenii au aplicatu-o numai la natiunea literata, ignorandu plebea, si Kossuth au aplicatu-o (poterea) numai la natiunea magiara, ignorandu pre cea romana.

Lueru bizaru! Dlu ministru de justitia vorbesce limbagiulu poporulu (gãcesce dle Cucu, ca a carui poporu; pentru-ca si cu abie amu gacitu „natiunea” d'in discursulu d-tale) si deputatii amintiti vorbescu limbagiulu feudalistiloru! dlu ministru de justitia se nesuesce a deplini opulu inceputu de Jean-Jacques d'in an. 1848, si laudatii deputati se punu in apropierea demolirii, cu periclu de a fi ingropati in ruinele edificiuulu feudisticu. — Me mirai ca de ce discursuriloru fura petrecute de aplausurile opusetiunii magiare. Nu cautati mantuintia limbeleru si a natiuniloru, scutirea libertatii individuale, crescerea barbatiloru de statu in institutiunea municipala feudalistica, ei cercati-le mai bine in partea cuvinita noue a poterii statulu, in intrarea voin-

ției națiunii române în legătură și în guvern, în aceste atribuții se află izvorul tuturor calamităților, și izvorul tuturor binefacțiilor și binecuvântărilor lumesci, cercăți-le în afara libertății presei, și întru în legătură. Mai întâi faceți dloru deputați pre națiunea română domnitoria, apoi după aceea vedeți, că ore dlu ministru organizează țara în sensul sistemului reprezentativu găsit și recăscigatu de Jean-Jacques-lu modernu d'în anul 1848, până atunci noi cei aspriti romanemu numai instrumentele cine scie carui poveritoriu la putere.

P u b l i c o l a .

D'în cartea rosia.

Celui flamendu parea i-e n ganlu. Bine d'fec romanulu. De candu gradina de la Sadow'a batî granele Austriei, apetitulul ei nu se mai pote molcomi; cauta în stanga privesce în dreapta, dar' strugurii i sunt cam acri, — și estu modu se îndestulește d'o-cam data întru a arunca numai câte una duioasă privire asupr'a frunzelor frumoase, sperandu că se voru înduleci dacă nu ali, mane, dacă nu mane, poimane, și atunci... dar' și atunci este de temutu, că de totniculu gradinariu d'în Berolinu i pote da preste degete... Sê trecemu înse la obiectu. Conte Beust cochetăza cu Germani'a sudica. Politic'a d-lui de a deschide terenu influenței austriece în tote direcțiunile și mai alesu între nemții de mēdia-dî este afara de orice îndoielă, și ca s'o cunoscemu și mai bine, vomu reproduce unu scurtu extrasu d'în depes'a adresata reprezentantilor Austriei în Munciu și Stuttgart.

„D'în comunicările ce ni le faceți, amu aflatu că în cercurile guvernamentali d'acolo se ocupa de nou cu cestiunea unirii politice a Germaniei sudice. — Confederatiunea d'în sudu am aflatu-o de trebuințioasă pentru delaturarea temerii de rebelu și pentru consolidarea pacii. (Tote pentru pace și sub mantenu'a ei!) — D'în declarațiunile directe și indirecte esite d'în Berolinu s'au potutu oservă, că Prussi'a, ce e dreptu, n'ar' primi cu bucuria formarea unei confederațiuni la amēdi dar' nece nu i s'ar' opune. — Noi avemu pretinsiuni juste la independența Germaniei d'în sudu, și prin urmare la acē'a, ca pentru acēsta independența sē se afle una forma constituită cu una rezoluțiune suficientă și obligatorie. — Precum la finea anului 1867 asiē și acum, nu este indiferentă pentru susținerea păcii, că situațiunea Germaniei coresponde o resē unu tratatulu de Praga. — Oservuinea, că de-cum-va veti avē ocaziune, în conferințele dvostre cu ministrulu esternelor, sē atingeți starea cestiunii politice, relativă la rapoartele confederațiunii de sudu.“

Pest'a, iuliu 1869.

(Telegrafisti romani; cursulu telegraficu). Onorab. publicu si-va aduce a minte că în acestu diariu, înca la începutulu anului 1868. se facuse vorb'a, sēu mai bine dicendu provocarea, ca tenerimea română sē participe la cursulu telegraficu, ce atunci se deschisese în Pest'a. Dar' romanulu, ca omulu carele a patitu multe nu se prea duce unde nu e incredințiatu, că va fi spriginitu. Deci numai după ce se încunoscintiara cumca în ministeriulu de comerț se află unu referință romanu d. Atanasiu Cimponeariu, se încumetara a pasî pre terenulu acestu-a, ce nu eră înca cunoscutu tenerimei române.

La esamenele de statu, ce se țienura la finea a 3. cursuri telegrafice în Pest'a, D. Cimponeariu a fostu parte membru, parte presedinte comisiunii esamatoriă. În ambele calități, pr'în științele, dreptatea, și pr'în omenosele sale maniere și-a cāscigatu re-

spectulu și recunoscinti'a nemarginită nu numai a romanilor, ci a tuturor'a căți avura fericirea d'a fi esaminați.

Fia-care cursu telegraficu de pana acum, a perfectințatu unu contingentu frumosu și de romani. Deosebitu d'în cursulu ultimū au esitu, între 90. de inși, 20 de romani; unu numeru frumosu, d'în care parte mare este de jă bine aplicata.

După finirea cursului, o deputatiune d'în tenerii de tote naționalitățile, merse la oficiulu dlui secretariu ministeriale A. Cimponeariu, a-i multiamî pentru ostenelele și buna voință dovedita, predandu-i dreptu somnu de stima fotografiile tuturor'a. Alta deputatiune d'în aspiranții romani, merse la locuința D. Sală, unde în numele tuturor'a cuvență A. Semproniu Simonescu, dicendu cam acestea: „Tenerimei române, lipsite nu numai de mediulocele materiale, ci chiaru de suatu, — i-ai datu îndrumări parentesci, provenite d'în curatulul Tēu sentiū național. Ti multiamimu pentru sprigunulu marinosu și pentru tratarea umana. Primesce de la noi asigurarea despre recunoscinti'a nemarginită ce Ti-o vomu pastră pururea, și totodata Te rogāmu ca de acestu scutu eficace sē ne faci partasi și în viitoriu pre cariera noastră.“

D. Atanasiu Cimponeariu respunse cam acestea: „Mati bucuratu mai înainte prin succesulu ce l'ati doveditu în esamene, și acum continuați a me imbucurā prin declarațiunile ce-mi faceți. Voiu fi deplinu multiamitu dacă mi-veti pastră convingerea, că mi-am facutu detorința de patriotu. Nainte de 10 ani eram uniculu teneru romanu pre asta cariera, dar asta-dî D. V. sunteti o multime. Me bucuru de acēsta, și cum sē nu me bucuru, că-ci sangele nu se preface în apă! Pre viitoriu, în ori ce casu și causa veti avē lipsa, ve rogu sē ve adresati mie ca si unui frate. Fiti dirigatori diliginti, ascultatori de superioritățile dvostre, buni patrioti și cetățieni, și preste tote fii zelosi ai națiunii; și cariera D. V. nesmintitu vi se va face placuta, folositoria și frumoasă.“

În fine împartesimū câte-va date despre denumirile și promoțiunile facute în institutul telegraficu sub referința dlui secretariu Cimponeariu:

S'au năintatu urmatorii telegrafisti: Ioane Bistrianu în Segardu, și Dionisiu Cimponeariu în Pest'a ca telegrafisti primari câte cu 800 fl. v. a lēfa: ēra Constantin Cubicella în Pest'a, cu 700 fl. v. a.

S'a denumitu în anulu trecutū de telegrafistu cl. III. cu 420 fl. v. a. și s'a năintatu în anulu curinte ca telegr. de cl. I. cu 700 fl. v. a.

Petru Oprisiu în Brasiovu.

S'a năintatu cu 600 fl. v. a. Constantin Savu în Timisior'a.

S'a denumitu de telegrafistu cu 600 fl. v. a. Albinu Nescutiū în Pest'a.

S'au denumitu în anulu trecutū ca telegrafisti de a III. cl. câte cu 420 fl. v. a.; s'au năintatu în anulu curinte ca telegrafisti de cl. II. câte cu 600 fl. v. a. urmatorii:

Georgiu Serbu în Pest'a, Constantin Cimponeariu în Alb'a-Regi'a, Grui Liub'a în Pest'a, Eftimiu Ciobanu în Timisior'a, Vasiliu Demetriu în Timisior'a, Traianu Popescu în Pest'a, Ioane Andreoviciu în Segedinu, Paulu Giur'm'a în Pest'a, Stefanu Joano-viciu în Pest'a, Liubomiru Georgeviciu în Temisior'a.

S'au mai denumitu în anulu curinte d'în cursulu telegraficu, ce se țienă în ier'n'a trecută, ca telegrafisti de cl. II. câte cu 600 fl. v. a. urmatorii:

Emanuelu Ungurianu în Pest'a, Iosifu Ciuciu în Miscolțiu, Ioane Rosiu-Micu în Arabon'a (Raab), Georgiu Ribariu în Temisior'a, Ioane Suciū în Rosenau, Adamu Tieraanu în Kecske-mét, Iuonu Becineaga în Alb'a-Regi'a, Michaelu Crainiceanu în Pest'a.

S'au mai aplicatu ca practicanti câte cu 300 fl. v. a. până la devenirea veri unui postu vacante, înca 6. romani aspiranti.

Dilele trecutē s'au mai denumitu:

Romulu Leo'ta în Posenu, și Demetriu Siutu în Siō-Fok, ca telegr. II. cl. cu 600 fl. v. a. — mai departe înca 8 practicanti rom- câte cu 300 fl. v. a.

Sacra datorința me grabesce a face atenta pre tenerimea română lipsită de mediulocele materiale, și carea d'în asta cauza nu-si pote continuā studiile de jă începute, a nu trece cu vederea cursulu telegraficu ce s'a decisu de ministeriulu de comerț, industria și agricultura a se deschide de nou în Pest'a cu 15. Augustu, a. c. cal. nou. — Term nulu suplicelor durēza numai pana în 6 Augustu an. cur. stil. n.

Doritorii ce voru voi a intră în cursulu mai susu amintitu potu culege condițiunile de primire d'în foia oficioasă „Buda-Pesti Közlöny.“

Precum sunt convinsi toti oficiantii denumiti de pana acum'a de întrepunerca fora partialitate a Dlui Atanasiu Cimponeariu prin care, dieu, forte multi romanasi sunt asta-dî bine asiedati în oficiu: asiē se va întrepune și în venitoriu; deci înainte fratiloru, că-ci celu ce siede nu progredē!

I. B.

Romani'a.

Responsulu Dlui Ministru Cogalniceanulu adres'a Dlui D. Ghica, Ministru de Esterne. (Urmare. *)

De unu tempu încoace ni se arunca sistematicu aceste calificari. — Domni' avost'ra, în calitate de Ministru de esterne, cunosceti mai bine decâtu mine causele secrete ale acestei redicari subite de paveze în contr'a noastră.

Eu, ca Ministru de Interne, nu potu dice decâtu că opiniunea publică d'în străinatate este îndusa în eroare, și că cestiunea nu este bine cunoscută.

În adevēru, în Romani'a, cestiunea jidoviloru nu este o cestiune religioasă; ea este cu totul de alta natură. — Ea este o cestiune națională, și totu-odată, o cestiune economică.

În Romani'a jidovii nu constituiescū numai o comunitate religioasă deosebită; ei constituiescū în tota puterea cuventulu o naționalitate, străina de Romani prin origine, prin limba, prin portu, prin moravuri, și chiaru prin sentiminte.

În Romani'a israelitii nu sunt ceea ce ei sunt în țierele civilizate, adecă: Francezi în Franci'a, Englesi în Angli'a, Italiani în Itali'a, Germani în Germani'a, deosebindu-se de ceialalti locuitori ai acelor țiere numai prin religiune, ēra în tote cele-alte fiindu asimilati cu deseversire cu cele-alte clase ale populațiunii; și acēsta cu multu înainte de a fi dobenditu acele drepturi pre cari ei le reclama în Romani'a înainte de a fi devenitu de faptu Romani.

Si guvernul, și națiunea, avemu totu dreptu și detori'a de a ne ingriji de progresulu acestei națiuni străine ce stă în mediuloculu nostru, și care neconținut sporesce prin emigrarea jidoviloru d'în Galiti'a și Podoli'a, învecinate provincie ale vechiei Polonie.

Nu este, prin urmare, la medilocu persecutiune religioasă, că-ce de aru fi asiē, israelitii ar' întempinā interdicțiuni sēu restricțiuni în exercitiulu cultulu lorū, ceea ce nu este. Sinagogele lorū nu s'arū redicā libere alaturate cu besericele crestine. Invetiamentulu lorū religiosu, publicarea cartiloru lorū de cultu, asemene nu aru fi invoie.

Dēca rabinatulū, dēca invetiamentulu religiosu, dēca institutiunile de crescere și de binefacere suntū mai inapoiate la jidovi decâtu la crestini, caus'a este înca-si pucina inițiativa și gradulu inapoiatu de cultura a mării majorități a israelitilorū, și în deosebi acelorū de preste Milcovu. Pucindu progresu ce israelitii d'în Moldov'a au facutu în ultimii ani în aceste ramure ale îmbunătățiriloru religioase și sociale, acēsta o detorescu numai Guvernulu Romani, și sē-mi fie permisu de a o dice, și mie în deosebi, carele în întreitulu rindu, candu am avutu onore a fi pusu în capulu Ministeriulu de interne, chiaru cu compromiterea mea înainte compatriotiloru mei, și trebuie sē o dīcu, și în contr'a voinției și prejudețielorū majorității israelitilorū, amu lucratu cu staruința la luminarea tineriloru lorū și la asimilarea lorū cu cei alți locuitori ai Romaniē.

Eu me voiu opri aci, în privința lu-

*) A se vedē nr. 76 alu „Fed.“

crâriloru mele: voiū lasă sē vorbēca pentru uine alaturatele acte (liter'a A și B*) care mi s'au adresatu de către cei mai notabili israeliti d'în Iasi și d'în București, și ale carorū-a nume trebuie sē fie bine cunoscute alianței israelite d'în Parisu.

D'în cetera acelorū acte credu că D-nulu Marquis de la Valette va dobendī convicțiunea că insii cei mai luminați d'în țiere israeliti se plangu de ignoranța și de prejudeciile mării majorități a coreligionariloru lorū, și că aci este obstacolulu celu mai mare care va împedecă pentru multu tempu înca realtiarea culturii israelitilorū, și prin urmare și asimilarea lorū cu Romani.

Va mai vedē Escelenti'a sa că în vreme candu cele alte populațiuni, și comunitati d'în țiera reclama o largire de drepturi în ocărnuirea afaceriloru lorū, cei mai de frunte israeliti reclama desființarea autonomiei ce li s'a datu ca unu daru funestū, pentru că i lasa pradă ignoranței și prejudețielorū multimei.

În fine, totu acele acte vorū arēta Ministeriulu Francescu totu ceea ce eu în sucesivele mele administratiuni am facutu pentru luminarea și invetiatur'a israelitilorū, și că, prin urmare, numai administratiunii d'în care am onore a face parte, și mie în deosebi, nu ni se pote aruncă numele de barbati și de persecutori în materie de religiune.

Am tratatu partea națională, și în tratu și aceea religioasă a cestiunii: voiū abordā acum și partea economică.

Toti aceia cari au vizitatu principatele, și deosebi Moldov'a, s'au înspaimentatu de aspectulu tristu, spre a nu dice mai multu, ce lu i. facisieza israelitii polonesi cari împoporeza orasiile noastre. Candu ei au cercetatu mai în fondu comerțulu, industria și mediele de vietuire a acestei multimi, acēsti caletori s'au spaimentatu și mai multu, că-ce au veditu că jidovii suntū consumatori fără a fi producători, și că marea, și potu dice singur'a și principala lorū industria este debitulu beuturiloru. — Reprezentantii poteriloru cari resiedu în Iasi, am convicțiunea că ei insii recunoscū acestu rēu grozavu ce rode anim'a Moldovei; și dēca mi-arū fi permisū a chiamā de martoru pre unulu d'în acēsti agenti ai poteriloru Europene, cari, ca poteri crestine, trebuie sē aiba mila și pentru crestini d'în Moldov'a, n'asiū avē trebuința sē recurgu la nimeni altulu de cătu la însu-si Consululu Franciei d'în Iasi.

De aceea, nu de asta-dî, ci deapururea, în totu tempulu și în tote regimurile, totū Domni totū barbati de statū ai Romaniē, totū acei ce porta unu interesu viu pentru țiera lorū, s'au preocupatu de necesitatea de a oprī exploatarea poporulu Romani prin unu altu poporū străinu lui, — prin jidovi.

Unulu d'în mediele adoptate, și care și astadi este în vigore, — voiū dovedī-o mai josu, — este acēl'a care opresce jidoviloru statornicirea de domiciliu în sate, și în specialu specularea beuturiloru.

Si în adevēru, jidovii, prin însa-si constituțiunea proprietății fonciara în Romani'a, suntū pusi în pozițiunea excepțională de a nu potē avē, de a nu-si statornicī unu domiciliu în comunele noastre rurale.

Acēsta pentru că după legea fundamentală a țierei numai acei ce apartienū la unu ritu crestinu potū cumperā mosie seu domēnie. Parti mīce de pamentu, asemene, jidovii nu potū cumperā, fiindu că proprietatea fonciara înca nu este fondată în Romani'a de cătu dela 14. Augustu 1864, — dat'a legēi rurale, și că, după acesta lege, fostii clacasi suntū marginiti de a-si vinde proprietățile lorū în termenū de 30 ani.

Asiē dara, jidovii nu au și nu potū vedē că, afara de coprinderea orasiiloru, arū avē o singură palma de pamentu care sē i îndreptuesca a sprigini plangerea lorū, adecă ca arū avē în sate domiciliuri, și că administratiunea i-arū fii isgonitu d'în acēste domiciliuri.

Jidovii, în sate, nu suntū de cătu chiriiasi de case pre cari le au năimite cu plata

*) Anecsele despre cari se mentionēza în acēsta adresă se vorū publicā într'o brosiura, ce va aparē încurendu, împreună și cu actele de facia (Red.)

de casturi, dela unu pana la trei ani. Si aici d'in aceste domiciliuri provisorie carciunarii si accisarii jidovi n'au fostu isgoniti, pentru ca mesur'a recomandata Prefecturilor prin circular'a mea d'in 15. Ianuaru 1869 (vedi liter'a C) nu are altu scopu de catu a opri pre proprietarii fonciari si pre comune de a inchiria carciunele si accisele la jidovi, acest'a potrivitv legii existente. Circular'a mea dice categoricu ca contractele de inchiriare se fie respectate pona la termenulu lor.

In cancelari'a ministerului meu, eu amu pre judetie si pre plase, liste nominale si speciale de jidovii carciunarii si accisarii, acarorua contracte s'au implinitu, si de accise, avendu contracte legalisate si cu termenul mai lungu de catu 23. Apriliu, (5. Maiu) au remasu in sate. Sunt, prin urmare, pusu in positiune de a cunoce conditiunea fie-carui a d'in acesti chiriiasi, si deca unui-a macaru d'in ei i s'a facutu vre-o strembetate, la cea d'antaiu plangere eu i voi face dreptate, precumu deja am facutu la toti acci cari au cerutu legiuit'a mea interventiu.

Asemene nu este esactu ca nu s'au datu carciunarii si accisarii, acarorua contracte au expirat, termenii necesari pentru a incasa detoriile lor dela locuitori. D'in contra, eu amu datu mai multe circularie in acesta materia, si dilnicu dau ordine administratiunilor judetiane de a invoa asemene termene. Deca cu aceste ordine, subalternii au comisu abuzuri, eu voi face totu ce-mi va fi cu putintia spre a le reprimi; si deja am cerutu Prefecturii de Barladu de a-mi da o lamurire esacta in privint'a israelitilor ce se pretindu ca s'au isgonitu cu violentia d'in satele acelu judetiu.

Spre a me resum'a: eu nu amu scosu pe nici unu evreu d'in domiciliulu sau, pre simplulu cuventu ca, dupa tote legile tierci, israelitii in Romania nu au dreptu de domiciliu in sate, precum acest'a este casulu si in Serbi'a.

Eu am marginitu numai inchiriarea pre viitoru de carciune si accisuri la israeliti, si mai inspecialu la acei ce se numescu Galitiani si Podoliani. Mesur'a acest'a este inte-meata pre regulamentul organicu si pre legea votata de adunarea generala, si sanc-tionata de D-nulu Michailu Sturza, si pre care nici o lege posteriora n'a desfiintatu-o pana astadi, ba chiaru toti ministrii de Interne, si inainte si in urm'a conventiunei, au ordonatu si mantienutu aplicarea ei. Doveda sunt ordinele predecesorilor mei si anume: d'in 17-si 28. Iuniu 1861, d'in tempulu ministerului D-nulu Costaforu, d'in 5. Februariu 1866, subserisus de Generalu Florescu, d'in 11 Martie si 11 Aprilie 1866 catra Prefectur'a de Remnicu-Saratu, subserisus de Principele Demetru Ghica, ect. ect.

Mi se va obiecta, pote, ca Conventiunea, Constitutiunea proclama principiu mai libe-rale, si acest'a fara privire de religiu. Pote se fie; inse, aceste acte nu enuncia decatu principiu, cari pentru a pota sfarima legile anteriori si a fi aplicate, au trebuintia de a fi traduse in legi organice si po-sitive.

Asie, Conventiunea la art. 46 proclama, in principiu, emanciparea clacasilor si oborirea monopolurilor; si cu tote acestea, sa-tenii nostri su urmatu a face claca si a fi supusi monopolului beuturilor inca sisece ani, pana ce in 1864. s'a promulgatu legea rurala ce a desfiintatu claca, diecim'a si monopolurile.

(Va urm'a.)

Calea ferata Suceav'a-Romanu-Pascani-Iasi.

Nu credemu de prisosu a raport'a ca-te-va informatiuni ce ne au fostu comunica-te de o persoana competenta in privint'a liniei drumulu de feru Suceav'a-Romanu-Pascani-Iasi.

Acest'a linia se construza de compani'a drumulu de feru Lemberg-Cernovitiu-Iasi, alu carui directoru generalu si reprezentantu este D. Victoru de Ofenheim. Lucrarile pre linia Suceava-Romanu-Pascani-Iasi sunt in-cepte in tote puncturile traseului esaminatu cu de amănuntulu de inginerii guvernulu si aprobatu definitivu dn Ministeriulu lucrari-lor publice.

Preste 8000 lucratori suntu respanditi n totu percursulu acestei linie, si vre-o 3500

care facu in fie-care di transportulu mate-rialelor. Terasmentele sunt asie de inaintate incatu punerea sineloru nu va fi de lo-cu intrerupta prin constructi'a podurilor; sub-antreprenorii italieni, omeni de conside-ratiune, au strinsu deja la fatia loculu totu materialulu necesaru, precumu petre taia-te, cimentu, etc. spre a gati la timpa aceste lucrari de arte.

Partile de feru ale podurilor sunt es-pediato d'in Engliter'a. Podulu de pre Su-ceav'a, langa Liteni si celu pre Siretu, langa Pascani sunt mai terminate; remane nu-mai cati-va pari de batutu la celu de pre Siretu si se se asiede grindile cele mari.

Fundatiunile viaduculu de langa Ha-lansesci si ale acelu de la Stolniceni sunt sfrsite; activitatea cu care se lucrza asi-gura terminarea acestoru viaduce in acel'a-si timpu ca celelalte poduri.

Unu numeru de case pentru surveghia-torii liniei sunt redicate pana la acopere-mentu; pentru celelalte, materialulu necesaru este adusu pre locu astfelu incatu ga-tirea lor n'are se suferi nici o intardiare.

In acela-si timpu, constructi'a statiuni-loru si a incaperiloru trebuitorie, exploata-tiune inaintza in modu satisfactoru. Ga-r'a de la Romanu si de la Pascani este re-dicata pana la inaltimea etagiulu antaiu; ambarcadorulu de la Iasi incepe a domni peste valea Bahluiulu prin dimensiunile sale si prin arcurile sale in stitulu goticu. Acesta constructiune monumentala va fi o podoba a orasiulu.

Cu tote greutatile ce a avutu a intem-pira compani'a, precum lips'a de bratie, de materiale, etc. lucrarile sunt asie de inaintate in catu pana adi, pre linia Romanu-Pascani sunt 8 kilometre de sine puse, si peste vre o 8 zile, o locomotiva, care a trecut deja otarulu Moldovei, va inainta pre platoulu d'ntre Siretu si Moldov'a pana la Romanu. Pentru transportulu acestei lo-comotive, compani'a a fostu nevoita de a construi d'in nou tote podurile de alungulu drumulu de la Suceav'a si chiar' a face si o parte de siosea.

Transportulu sineloru este inca o mare greutate pentru compania.

O parte d'in sine, pentru linia Roma-nu-Pascani-Iasi se adusu d'in Engliter'a, prin Galati la Brandi'a cu vapore; er' restulu pre uscatu. Ce e mai greu esto trans-portulu de ila Prutu pana la linia drumulu de feru.

Ploile d'in lun'a trecuta, reu'a stare a drumurilor, bola de vite, lips'a de cara, sunt atate-a pedece care se opunu la ori ce energia, si cu tote aceste-a pre fie-care di, se vede multime de cara incarcate cu sine, trecendu prin Iasi si indreptandu-se pre linia Pascani-Romanu.

Compani'a a deschisu in diferite loca-litati cariere de balastu (petrisiu), si inainte de 15 zile 4 locomotive se voru intre-buintia pentru a transporta balastulu tre-buintiosu la asiediarca definitiv a liniei.

(Curier)

NOUTATI STRAINE.

FRANCIA Siedint'a d'in urma a cor-pulu legislativu ni presinta una viza icona in privint'a situatiunii creata prin amana-reu corpulu legislativu pre tempu nedermi-natu. Acestu actu produse una impresiune amara mai alesu in membrii opusetiunii. Res-sensulu se manifest'a intr'unu modu plinu de iritatiune prin protestulu pronunciatu de Iuliu Favre de pre inaltimea tribunei.

Marele oratoru ceru cuventulu indata la inceputulu siedintiei. Presedintele lu-in-treb'a ingrigitu, de are se vorbe-ca in ces-tiunea procesulu verb. alu siedintiei tre-cute. Responsulu fu afirmativu. Suindu-se la tribuna, Favre dise.

„In siedint'a de ieri s'au datu cetire unui documentu, care toti lu-po-emu intre-pret'a in osebite moduri, care inse, privin-du i form'a, se pare a promite restituirea unoru libertati, ce dupa dreptu i se cuvinnu corpulu legislativu.“ Cuvintele aceste fure intemperate cu unu sgomotu complitu d'in partea dreptei.

Presedintele se incerca a amuti pre oratoru, dicendu: „Ile Favre, constitutiunea si regulamentul camerei nu permite discutarea mesagiulu imperialu, cu nu-ti

potu concede se mai vorbesci la acestu ob-jectu! Favre inse, cu tote ca sgomotulu cre-seea, continua cu tonu inaltu: „Am pasitu pre acesta tribuna, ca se protestezu in pro-tiv'a contradiciei ce existe intre faptul de ieri si intre celu de adi. Acestu d'in urma este nu numai neghibia, atacu in contra demnitatii camerei, ci totu odata si f a p t u r e u t a t i o s u l (intrerumperi sgomot-pse, la ordine! la ordine!)

Presedintele lu-chiama la ordine. Stang'a manifesta malcontenti'a sa. „Dloru, continua Favre, deca nu ve sentiti vatemati prin acesta procedura, ve compatimescu. (Intrerumpere.) Tier'a va judeca. Ea pretin-de, ca se o chiarificamu, se o leniscimu. Se amana consultarile nostre, si incertitudinea se prelungece.“

Presedintele lu-intrerumpe de nou: „Dle Favre, nu ti-potu concede se continui, ti aducu aminte, ca te-am in-drumatu de doua-ori la ordine.“ Iuliu Favre parasu tribuna, si ocupandu-si loculu, striga: „Laborea nostra inca nu este terminata. Una mare parte a alegeriloru nu sunt verificate. Ne-a ajunsu una umilire fa-ra de exemplu. Guvernulu personalu este con-demnatu, si nu va pota scapa de acesta ju-decata!“

Candu Iuliu Favre vorbia, contele Kerabry striga: „Amanarea nu este altu-ce decatu una prealabile disolvere!“ Fiindu sgomotulu forte mare, stenografiu nu adira, nu insemnara aceste cuvinte, care, dupa cum se crede, esprimu, opuniunea unei mari parti d'in corpulu legislativu. Sgomotulu se potentia d'in ce ince. Presedintele si-espre-se mirarca, „ca dupa unu faptu atatu de mare si liberalu alu imperatulu, inca se mai pota face astfelu de proteste flagrante. Unulu d'ntre cei 55 deputati neverificati, Girault si-esprime dorerea, ca ei, prin amana-re, sunt espusi suspitiunii publice. Pre-si-d-i-n-t-e-l-u-a-si-gu-r-a, ca intardiarea verificarii nu va produce nici unu prejudetiu in privint'a mandatulu lor. Pelletan combate pres. Presedintele ce-ti apoi ordinulu disolveretiu. Membrii camerei, afara de unulu, se indepartara fara da intona dupa datena „Vive l'Empereur.“

VARIETATI.

** (Scaldele de la Buziasiu), unele d'ntre cele mai frumoase in Au-steria, in anulu trecut fure cercetate de 808 ospeti, intre acesti-a 147 straini. Estu-tempu se ascapta mai multi, fiindu ca pana acum sunt deja la 600 sute — numai d'in cot-tele sudice ale Ungariei, d'in Bucuresci si d'in Belgradu.

** (Numele deputatiloru,) cari nu pre au placerea de a face parte in siedintie dietale, l'au inserisus intr'unu regi-stru osebitu, pentru a fi tienti in evidintia, ca cei ce voru fi neglesu siedintiele in tempu de diumetate de anu, se fie scosi d'in lista membriloru dietei, conformu regula-mentulu camerei.

** (Ministrulu ung. de in-structiunea publica conchiamu nu de multu una ancheta in caus'a cartiloru pen-tru scolele poporali. Au intratu mai multe elaborate, d'in care comisiunea in cestiune au alesu cele mai bune (de si-guru pentru scolele magiare, dar' pentru ale nostre nu sciu dio cum voru fi!)

** (Justitiu scolaru.) 68 asculta-tori de farmacia de la univ. vienesa adresara mi-nistrulu instructiunii publice unu memorandu, in care dechiaru ca dupa ascultarea prelegeriloru profesorulu de botanica Karsten, nu voru fi in stare a face rigurosele, deci dovescu a se numi altu profosoru de botanica. Ministrulu primi afabilu deputatiunea ce i imanu'a me-moriulu, spunendu-li inse ca inainte d'a as-culta corpulu profesoralu si fara votulu ace-lui-a nu pote face nimicu in cestiune. Nu preste multu rectorulu magnificu alu univ. prof. Braunu porni cercetare nu contra prof. Karsten ci contra urditoriloru si sus-crietiloru promemoriulu. — Ast'a este jus-titi'a scolaru!

** (Doucei a chituri) construite si decorate in stilu pomposu orientalu plutira, in zilele aceste, pre Dunare in diosu catra Constantinopole facute in Franci'a anume pentru Abdul-Azisu, clientulu marelui pro-fetu.

Sciri electrice.

Parisiu, 16. iuliu. „Poporulu“ publica urmatori'a lista ministeriala: Forcade interne, Duvergier justitia, Auvergne esterne, Leroux industria, Grevier edificatiuni, Magne finance, Rigault marina si Niel resbelu.

Madridu, 16. iuliu. Siedintiele cortesiloru se amana pana la 10. octovre. Una comisiune de 8 mem-bri va veghia asup'a integritatii con-stitutiunii.

Viena, 17. iuliu. Imperatulu primi adi la 10 ore delegatiunea un-guresca. Presedintele delegatiunii Antoniu Majlath, se adresa catra maiest. sa in modulu urmatoriu:

„Urmandu prea gratiosulu man-datu alu maiest. vostre, ne-amu adu-natu aici, pentru ca conformu despu-setiunii art. XII. d'in 1867. se discu-tamu afacerile comune si se staverim-u erogatiunile emanate d'in acele. Inainte de a procede in modulu pre-scrisu de lege la resolverea acestoru cestiuni forte importante, ni tieniemu de una detorintia neintrelasavera, de a depune inaintea persoanei sacre a maiest. vostre tributulu neclatinaverei nostre alipiri, alu fidelitatii nostre ere-dite si alu profundei recunoscintie si supuneri, si de a ne recomand'a prea plecati inaltei gratie a maiest. vos-tre.“

Maiestatea sa respunde estu-modu:

„Primescu cu bucuria salutari'a delegatiunii unguresci chiamata de a eserce influinti'a legale a regatulu Un-gari'a asup'a afaceriloru comune de statu. Moderatiune intielpta si contie-legere imprumutata creara intitutiunea, carea la madatulu dietei unguresci aveti a o represent'a. Colucrarea armoniosa va realisa si in pracsu rezultatele ace-lei-a prin intarirea autoritatii monar-ciei, prin consolidarea pacii si a in-credereii publice si prin promovarea buneistarii a poporeloru mele. Contezu cu incedere, domnii mei, ca veti pro-cede cu zelu patrioticu si tactu la re-solverea acestoru misiuni forte impor-tante.“

Viena, 17. iuliu. Unu telegra-mu oficialu spune, ca repasirea lui Rouher d'in ministeriu este fara in-doiela. Lavalette merge la Londr'a in calitate de consulu, si Latour d'Au-vergne se va numi ministru pentru afacerile straine.

Parisiu, 17. iuliu. Foi'a ofic. de adi inca nu publica lista ministe-riale.

Partea economica.

Despre celarie, manvarea vinului si des-pre sensalii de vinu d'in Bordeaux.

Celariulu e de comunu mai multu setu mai putinu lungu, unu spatiu de 7—8 metri, arangiatu astu-feliu, in catu se pota asiedia in elu patru ronduri de buti. Doue ronduri de buti se afla in mediloculu celariulu, asiediate fundu catra fundu, si cate unulu la fie-care pariete lateralu, asie in catu in-tre ronduri se lasa doue ambituri pentru cerculatiunea si manvarea vinurilor. Butile se asiedia pre grindu lungi, cari se numescu tins, in inaltime de 15—200 centimetri de la pamentu. Pana candu vinulu e nou, pre grindu se asiedia numai cate unu sfru de buti; era dupa ce nu mai recere una in-grigire de sa, butile se asiedia cu cepulu in afara si, pentru a economisa cu spatiulu, se punu preste olalta trei pana la patru ron-duri. In tote economiele de vinu celariulu se afla in apropierea loculu unde se calca strugurii, pentru ca vinulu, ce se conduce d'in calcatoria in buti, se vina catu se pote mai putinu in atingere cu aerulu, pentru ca

altu cum perde d'in aroma si bouquet. In Gironde se intrebuintiedia de comuna buti noue cu cercuri de lemnu séu de fieru.

Manuarea vinului in buti se face in modulu urmatoriu: Butile implute se provedu numai decatu cu unu cepu de lemnu (bonde).

daca vinulu curge de sine, atunci insemnéza ca se scote afara de apesarea gasului desvolatata prin fierbere. Atunci vinulu trebuie trasi, si desierlatu in alta bute, afumandu o mai antaiu cu sulfure.

Implerea sticleloru cu vinu, carei-a trebuie sé-i premergea una purificare, recere mai multa precautiune, de catu cum crede de comunu.

verfu, si a nu le sparge, se intrebuintieza unu acu de fieru canalatu, carele se baga in gramadulu iecoi pre langa astupusiu, (dopu) si apesandu-lu in intru, eliberéza aerulu si fluiditate superflua.

intia, carea se castiga prin esperintia lu ga, spese multe si praca mare.

Responsuri. Dlu N. O. Viena, daca pastredi acea epistola deschisa, nefrancata si nesigilata carea ti s'au returnatu prin cutare oficialu magiaru séu magiaronu de la post'a ungréseca, binevoiesce a mi-o tramite sub cuverta, ca-ce dupa constatarea locului asiu dori sé vedu cinsti'a fatia a cavaleriului austromagiaru perlita de funinginele dualismului.

Dlu R. in Olmutiu: "Fam." costa pre anu intrg. 8 fl., pre 1/2 de anu 4 fl. "G. S." e fecioru de baba i-au mai crescutu si gur'a si mustatiele, pentru 3 fl. siese lunge lunge ti-toca la urechia de te asurdiesce.

Dlu C. K. arcivaru alu Casinului cetatienescu in Oravitia: Daca pre triluniulu tr. (Apr. Iunij) a. c. nu ati primitu "Federatiunea" caus'a prea firesca este ca nu ati fostu abonati decatu pre Ian. Mart. cu 3, dt-trei fl. — precum se vede d'in Nr. prot. 18 1/2.

Propriet., redact., respundietoriu si editoriu: ALESDRUM ROMANU.

Comunicatiunea pre calile ferate.

Table with columns: Pre Lini'a Statului, Cu Trasura acelerata, Segedinu-Pest'a, Pest'a-Baziasiu, Baziasiu-Vien'a, Calea fer. de Nordu ung., Calea fer. de Sudu (amedia-di).

Table with columns: Calea fer. spre Tis'a, Vien'a-Pest'a-Casiovia, Vien'a-Pest'a-Aradu, Vien'a-Pest'a-Oradea-Mare, Casiovia-Pest'a-Viena, Aradu-Pest'a-Viena, Oradea-Mare-Pest'a-Viena, Mohacia-Barciu, Barciu-Mohacia.

Table with columns: Cinci-Beserice, Vilani, Mohacia sosese, Prim'a Cale ferate transilvana, Aradu-Alb'a-Iulia (Belgradu), Alb'a-Iulia-Aradu, Navigatiunea (Plutirea) cu vaporele societatii Danubiane imp. reg. priv. Vaporele cu caletorii pleca, Vaporele accelerate pleca, Navigatiunea pre Tis'a superioara.